

Deel I: Gebiedsanalyse versterken sociale basis gemeente Heiloo

2026-2027

Inhoud

Leeswijzer	3
Inleiding	4
Opgaven, thema's en focuspunten	5
Ontwikkelingen en trends Heiloo	6
Analyse van nieuwe cijfers voor gebiedsanalyse & focus 2026-2027	8
Gezond & Kansrijk opgroeien	8
Bestaanszekerheid	13
Gezond en vitaal ouder worden	15
Bijlage 1: analyse verschillen gebiedsplan 2025	20

Leeswijzer

Voor u ligt de gebiedsanalyse 2026-2027 voor het verstevigen van de sociale basis van de gemeente Heiloo. Het document “Gebiedsanalyse & focus 2026-2027 verstevigen sociale basis Heiloo” bestaat uit twee delen. Voorliggend eerste deel schetst de beleidsmatige kaders, doelen en opgaven én presenteert een cijfermatige analyse op de belangrijkste opgaven, thema’s en ontwikkelingen met betrekking tot de sociale basis in de gemeente Heiloo. Het document bestaat uit verschillende hoofdstukken die elk een specifiek onderwerp behandelen. In deel 2 worden de opgaven en thema’s, op basis van de analyse in deel I concreet vertaald naar beoogde resultaten voor de jaren 2026 en 2027.

Deel I is als volgt opgebouwd:

Het begint met een **inleiding** met daarin de bestuurlijke kaders: het integraal beleidskader, evenals de lokale doelstellingen en wettelijke taken van de gemeente Heiloo. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van de **opgaven, thema’s en focuspunten**, gevolgd door een overzicht van de belangrijkste **ontwikkelingen en trends** die betrekking hebben op de sociale basis in de gemeente Heiloo. Daarna volgt een **analyse van (nieuwe) cijfers**, een verdieping op basis van actuele cijfers over verschillende opgaven zoals Gezond en kansrijk opgroeien, Bestaanszekerheid en Gezond en vitaal ouder worden. Tot slot bevat deel I een **bijlage** met een vergelijking van de huidige analyse met het gebiedsplan van 2025, inclusief een overzicht van veranderingen en trends.

Het doel van deze gebiedsanalyse is om zowel beleidsmatig als operationeel inzicht te bieden in de sociale basis van de gemeente Heiloo en om richting te geven aan de inzet op de belangrijkste thema’s die bijdragen/bij dienen te dragen aan het verstevigen van de sociale basis. De gebiedsanalyse 2026-2027 bevat cijfers uit de volgende bronnen: Dashboard Zaffier, Veiligheidsmonitor, Woonmonitor, Monitor Jeugd en WMO, GGD gezondheidsatlas en (prognose-) cijfers van CBS.

Opbouw deel II:

Voorliggende gebiedsanalyse is gevoed met de input van de gebiedstafel met ruim 40 maatschappelijke partners op 10 april 2025. De opgaven: Gezond en kansrijk opgroeien, Bestaanszekerheid en Gezond en vitaal ouder worden en de bijbehorende thema’s zijn getoetst bij de partners. De huidige focuspunten voor 2025 zijn besproken en voor 2026 en 2027 aangescherpt waar nodig. In de bijlage van het tweede deel staat ook een ‘was-wordt’-tabel waarin de bestuurlijke prioriteiten van het Integraal Beleidskader “Iedereen doet mee” zijn vertaald naar de drie opgaven en de thema’s die daaronder vallen.

Inleiding

In het Integraal beleidskader Sociaal Domein: 'Iedereen doet mee' is de strategische koers op hoofdlijnen vastgelegd. Met deze koers werken we aan de doelstellingen op de sociale opgaven; we ondersteunen inwoners in het behouden van de eigen regie en houden problemen zo klein mogelijk. Dit bevordert zelfredzaamheid, voorkomt persoonlijk leed, gaat escalatie tegen en drukt zorgkosten. We werken aan dit perspectief langs de volgende principes:

1. We werken vanuit de inwoner en zijn/haar leefwereld
2. We bewegen ons meer richting preventie
3. We maken duidelijke keuzes
4. We organiseren ons eenvoudig

De gemeente speelt een centrale rol in het uitvoering van verschillende wettelijke taken waaronder de Jeugdwet, Participatiewet, WMO 2015 en verschillende onderwijswetten. Ook is de gemeente vanuit deze wettelijke taken verantwoordelijk voor preventie en het coördineren van samenwerking met andere domeinen, zoals onderwijs, gezondheidszorg, veiligheid en werk. Voortkomend uit onze wettelijke taken zien wij twee basistaken:

1. Verstevigen van de sociale basis
2. Bieden van passende ondersteuning

Bovenstaande is verwoord in een missie die door zowel Heiloo, Castricum, Uitgeest en Bergen als één gezamenlijke kernboodschap wordt uitgedragen.

Naast het lokale perspectief is de gemeente verantwoordelijk voor de uitvoering van verschillende landelijke en regionale programma's zoals het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Sportakkoord II sport versterkt Heiloo, de Hervormingsagenda Jeugd en de Regionale Uitvoeringsagenda Onderwijs. Ook binnen deze programma's vormen stijgende zorgkosten, beperkte financiële middelen en toenemende personeelstekorten de grootste uitdaging. Daarom is de centrale doestelling van -zowel het lokaal, regionaal als landelijk beleid- om de zorg en ondersteuning kwalitatief goed, betaalbaar en toegankelijk te houden voor onze inwoners. De inzet op preventie, waaronder het verstevigen van de sociale basis, is daarbij een belangrijk speerpunt.

De gemeente Heiloo richt zich met haar beleid op de inwoners die de meeste ondersteuning nodig hebben in het terugkrijgen of behouden van de eigen regie, het deelnemen in de maatschappij en/of een groot risico hebben op gezondheidsachterstanden. Dit zodat iedereen kan (blijven) meedoen in de samenleving. Met dit beleid geeft de gemeente prioriteit aan initiatieven die bijdragen aan de betaalbaarheid van zorg en ondersteuning. De gebiedsanalyse richt zich op deze inwoners.

We brengen de landelijke en regionale ontwikkelingen samen met onze lokale bestuurlijke prioriteiten en lokale data, aangevuld met de ervaringen uit de praktijk. Dit is vertaald in drie opgaven. Deze opgaven zijn uitgewerkt in een aantal thema's in 2026-2027. Deze thema's geven concrete handvatten voor de inzet op onze basistaak; het verstevigen van de sociale basis.

Elke twee jaar wordt de gebiedsanalyse herijkt, waarmee we de focus in de gebieden scherp houden. Het is, kortom, een document in ontwikkeling.

Opgaven, thema's en focuspunten

In de afgelopen jaren (2023-2025) hebben we voor het verstevigen van de sociale basis drie opgaven geformuleerd. Binnen deze opgaven hebben wij in eerdere gebiedsplannen accenten geformuleerd.

1. Gezond en kansrijk opgroeien

- Kansrijke Start; doelgroep: -9 maanden tot 2 jaar en hun ouders;
- Mentale gezondheid: Psychisch en lichamelijk welbevinden van jongeren (12-23 jaar).

2. Bestaanszekerheid

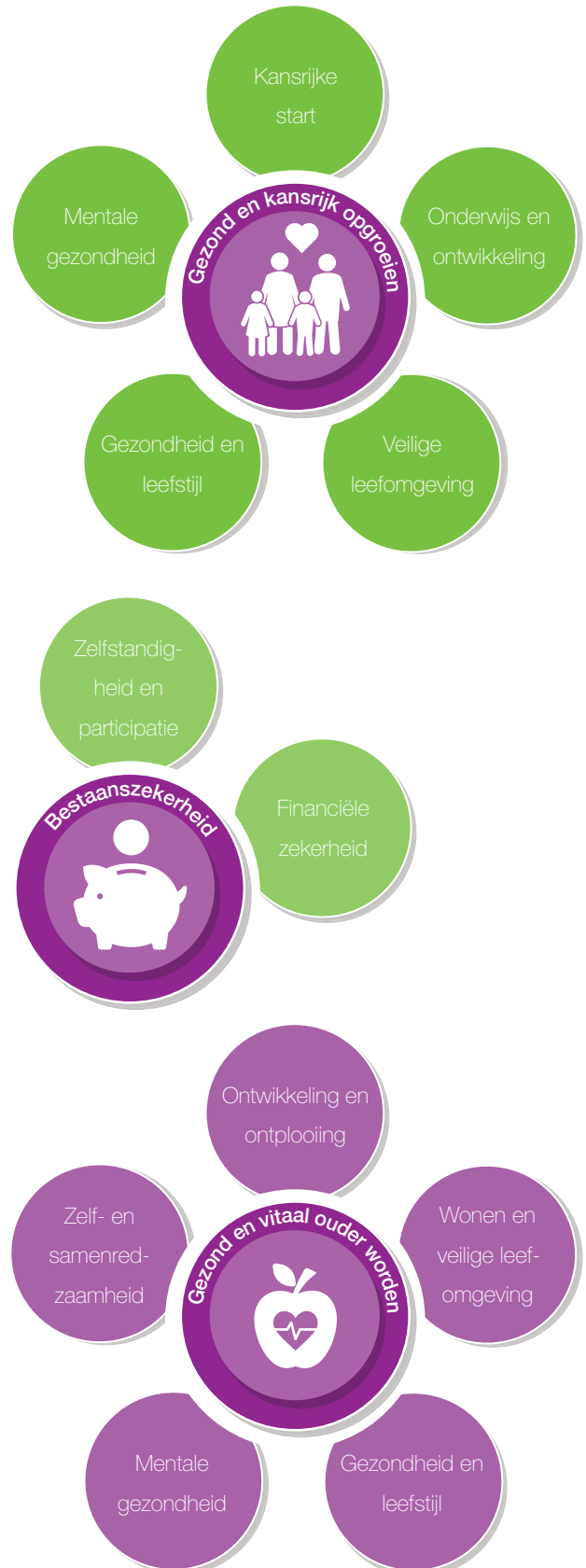
- Stimuleren van zelfredzaamheid van jongvolwassenen van 18-20 jaar en gezinnen met een minimuminkomen of uitkering en gezinnen die kampen met geldproblemen;
- Stimuleren van zelfredzaamheid in inclusie, doelgroep nieuwkomers.

3. Gezond en vitaal ouder worden

- Ondersteunen van het langer zelfstandig wonen en meedoen van kwetsbare inwoners met het accent op ouderen, mensen met een beperking, chronisch zieken en mensen met een psychosociale beperking.

Deze gebiedsanalyse, gericht op de jaren 2026-2027, sluit aan op de verschillende uitvoeringstaken van de gemeente op gebied van preventie. De drie opgaven zijn opgedeeld in thema's. Deze thema's zijn een vertaling van zowel landelijke en regionale ontwikkelingen als de bestuurlijke prioriteiten uit het Integraal beleidskader 'Iedereen doet mee'. De eerder geformuleerde accenten worden in de indeling voor 2026-2027 onder thema's opgenomen. Op basis van een analyse van cijfers, aangevuld met de kennis en ervaring -van partners, belangbehartigers en vertegenwoordigers van inwonersgroepen- worden binnen deze thema's concrete focuspunten geformuleerd waaraan doelen en resultaten gekoppeld worden.

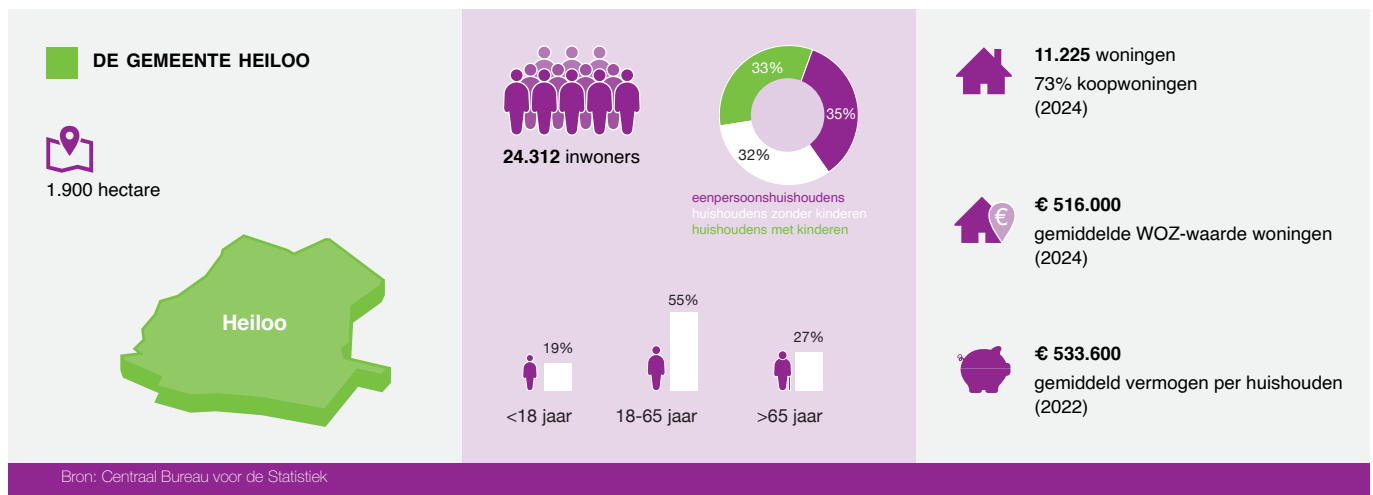
Voor de gemeente Heiloo zijn de volgende opgaven en thema's vastgesteld (rechts weergegeven in cirkels):

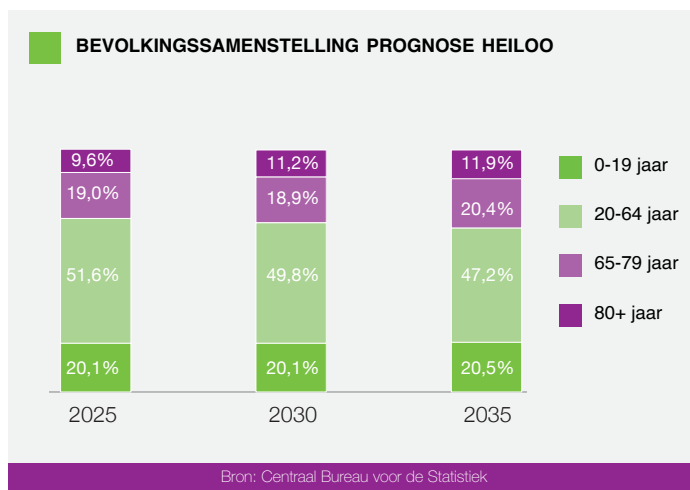
Ontwikkelingen en trends Heiloo

Hierna delen we de cijfermatige trends en ontwikkelingen die voor de gebiedsanalyse & focus 2026-2027 van toepassing zijn. We delen een analyse van -waar mogelijk- nieuwe cijfers en verkennen tijdens de gebiedstafels de lokale ontwikkelingen en ervaring van onze partners in de gemeente. De cijfers vormen samen met de ontwikkelingen en ervaringen in Heiloo de basis voor de focuspunten voor de periode 2026-2027. De hoofdconclusie voor de gebiedsanalyse 2025 was dat het heel goed gaat in Heiloo. Op basis van de cijfers en prognoses in deze analyse is de conclusie is voor 2026-2027 onveranderd. We delen de meest opvallende conclusies met betrekking tot de actuele cijfers. In de bijlage vindt u meer achtergrondinformatie.

Hieronder delen we de trends en ontwikkelingen die voor de gebiedsanalyse & focus 2026-2027 van toepassing zijn. We delen een analyse van -waar mogelijk- nieuwe cijfers en verkennen op tijdens de gebiedstafel de lokale ontwikkelingen en ervaring van onze partners in de gemeente. De cijfers vormen samen met de ontwikkelingen en ervaringen in Heiloo de basis voor de focuspunten voor de periode 2026-2027.

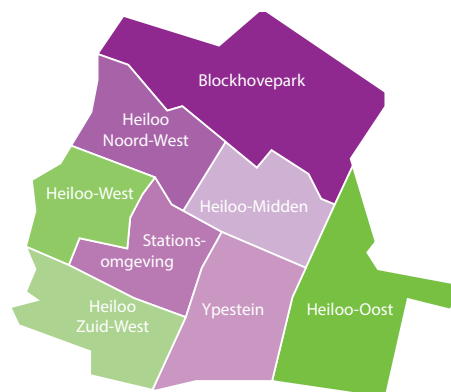
De gemeente Heiloo heeft afgerond een oppervlakte van 1.900 hectare. De gemiddelde dichtheid van adressen is 1.376 per km². Daarmee is Heiloo geografisch gezien een compacte gemeente waarbij activiteiten en maatschappelijke voorzieningen bereikbaar en toegankelijk zijn voor inwoners van heel Heiloo. De prognose van de leeftijdsopbouw in Heiloo vanaf 2025 tot 2035 wordt in de afbeelding hieronder weergegeven. De verwachting is dat de totale omvang 65+’ers in Heiloo toeneemt met 1.460 personen (van 7.180 in 2025 tot 8.640 personen in 2035 bron: CBS):

Aan de basis van de eerdere gebiedsplannen (2023-2025) stond de kwetsbaarheidsscore. Dit is een score die kwetsbare inwoners identificeert door kenmerken als werk, opleiding, inkomen, eenzaamheid en gezondheid te combineren. Deze scores hebben in de basis geholpen om verschillen zichtbaar te maken op de schaal van “wijken” in Heiloo. Inmiddels beschikken wij steeds over meer eigen bronnen met lokale cijfers. Vanuit deze bronnen kan een verdieping worden gemaakt op de basis die vanuit de kwetsbaarheidsmonitor is gelegd in de voorgaande gebiedsplannen. Afgelopen jaren hebben we gezien dat bij deze schaal en demografische opbouw er geen dusdanig grote verschillen (in die korte tijd) zijn dat het invloed heeft op de opgaven. Daarom is de kwetsbaarheidsscore niet meegenomen in de gebiedsanalyse 2026-2027.

Lokale ontwikkelingen

Voor 2026 worden voor gemeenten, en dus ook voor de gemeente Heiloo, teruglopende rijksinkomsten voorzien. Dit maakt dat ook voor de gemeente Heiloo voor 2026 ombuigingen noodzakelijk zijn. De gebiedstafel voor 2026-2027 en daarna de gebiedsanalyse & focus 2026-2027 helpen om bij teruglopende beschikbare middelen voor 2026 op basis van de focuspunten keuzes te kunnen maken binnen het aanbod van de sociale basis. Daarmee werken we samen met de partners ook in tijden van schaarsere middelen aan de doelen van het Integraal beleidskader sociaal domein: ‘Iedereen doet mee’. Het vraagt om samenwerking binnen de sociale basis. Bijvoorbeeld in multifunctionele gebouwen of met activiteiten en ondersteuning. Hierbij moet de gebiedsanalyse & focus verstevigen sociale basis 2026-2027 inzicht geven waar kansen liggen of waar de opgave hierom vraagt.

Lokale ontwikkelingen

- De gemeente Heiloo heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in faciliteiten voor sport, bewegen en cultuur. In de zomer van 2025 is de oplevering van de tweede sporthal bij het Vennewater voorzien. Al eerder is Ons Podium in gebruik genomen, evenals de Spot en de verbouwde bibliotheek. Initiatieven van vrijwilligers om het Baafje en de Beun voor het dorp te behouden zijn omarmd waarbij er een opgave ligt om te kijken op welke wijze deze ook op de lange termijn behouden kunnen blijven voor de inwoners. Steeds meer maatschappelijke organisaties zien een bredere maatschappelijke functie voor hun locatie en werken daarop samen met andere partners. Een mooi voorbeeld daarvan is het initiatief om te komen tot een open sportvereniging.
- Een nieuwe wijk zoals de Zandzoom met mogelijk 1.300 nieuwe huishoudens betekent een opgave in faciliteren van voorzieningen. Bijvoorbeeld qua toegankelijk houden van zorg dat er extra zorgvoorzieningen ingebouwd moeten worden: meer huisartsen(praktijken), apotheek, fysio etc. Toegankelijk betekent beschikbaar en dichtbij.
- Wanneer Zandzoom gerealiseerd wordt komt daar ook een nieuw Integraal Kindcentrum (IKC). Ook op de oude locatie van basisschool de Duif wordt een nieuw IKC gerealiseerd. Bij de realisatie van nieuwbouw blijft ook aandacht voor de vraag naar ruimte met een maatschappelijke bestemming.
- In Heiloo heeft elke school een Bibliotheek op school (Bos). Ook het voortgezet onderwijs (PCC).
- Er wordt gewerkt aan een verkennende studie naar de realisatie van tijdelijke woningen voor jongeren en spoedzoekers. Drie locaties nu op het oog waar de haalbaarheid van getoetst wordt.
- Er worden dit jaar twee locaties met woningen specifiek voor ouderen (Rehoboth en Duin-zicht) en twee locaties met woningen voor starters (Westerweg 389 en Westerhoeve) gerealiseerd.

Analyse van nieuwe cijfers voor gebiedsanalyse & focus 2026-2027

■ GEZOND EN KANSRIJK OPGROEIEN

In 2024 zijn nieuwe cijfers gepubliceerd voor de gezondheidsmonitor jongvolwassenen (16-23 jaar) en de kindermontor (0-11 jaar). Voor jeugd (2e/4e klas VO) zijn nog geen nieuwe cijfers gepubliceerd en baseren we ons op de gezondheidsmonitor Jeugd 2023. Hieronder volgen de thema's met bijbehorende belangrijkste cijfers van Gezond en Kansrijk opgroeien. Op onderdelen is er wederzijdse beïnvloeding of samenhang tussen de thema's.

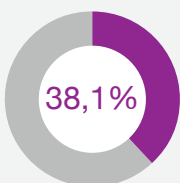
KANSRIJKE START

Kansrijke start gaat over vroege ontwikkeling van een kind, oftewel de periode van de zwangerschap tot het tweede levensjaar. Door gezinnen en kinderen in de vroege levensfase beter te ondersteunen, kunnen gezondheidsproblemen, achterstanden in ontwikkeling, en andere zorgbehoeften vroegtijdig worden opgespoord en aangepakt. Dit voorkomt gezondheidsproblemen, maatschappelijke uitval en oplopende zorgkosten op lange termijn.

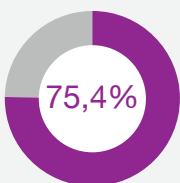
CIJFERS

Onderstaand de data voor het thema met onder andere de belangrijke risicofactoren die een kansrijke start van kinderen kunnen belemmeren:

Zwangerschap

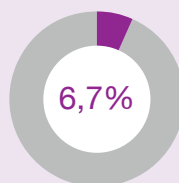

van de ouders heeft informatie gemist tijdens de zwangerschap.

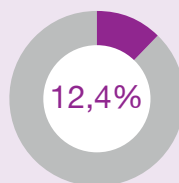

heeft de zwangerschap als positief ervaren.

Vroeggeboorte

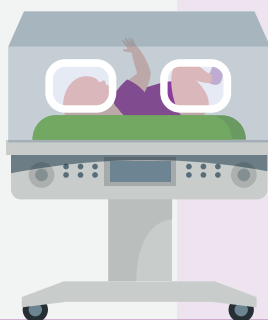
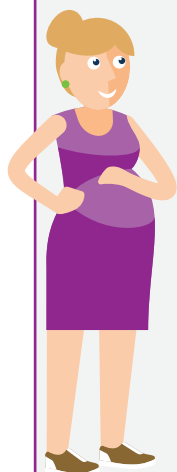
van de kinderen werd te vroeg geboren.

van de kinderen heeft in een couveuse gelegen.

30-40% van alle gezonde, thuiswonende kinderen is onveilig gehecht*.

* Landelijk cijfer van NJI. Dit betreft niet direct ernstige hechtingsproblematiek, maar het kind of de jongere ervaart (iets) meer onzekerheid ten opzichte van zichzelf en de ouders dan veilig gehechte kinderen.

ONDERWIJS EN ONTWIKKELING

De gemeente is verantwoordelijk voor uitvoering van verschillende wettelijke taken rondom het onderwijs. Daaruit volgt dat de gemeente onder andere een rol speelt bij passend onderwijs, onderwijskansenbeleid, volwasseneneducatie en vroeg- en voorschoolse educatie (VVE) is bedoeld voor jeugdigen tussen 2,5 en 4 jaar met een risico op een onderwijsachterstand. VE is gericht op het bevorderen van onderwijskansen.

CIJFERS

Omdat jeugdigen veelal buiten de eigen woonplaats naar school gaan, zijn de onderstaande regionale cijfers relevant.

Voortijdig schoolverlaters

Voortijdig schoolverlaters zijn jeugdigen tussen 12-23 jaar die gestopt zijn met school zonder het behalen van een startkwalificatie.

	Noord-Kennemerland		Landelijk
	Absoluut aantal	%	%
VO	83	0,52%	0,54%
MBO	419	6,62%	6,53%
VAVO	15	11,81%	11,26%

Voorschoolse educatie (VE):

Op peildatum 1 januari 2024 hadden 23 kinderen in Heiloo een VE indicatie. Hiervan zaten 15 kinderen daadwerkelijk op een VE-locatie. De overige kinderen verbleven op een andere kinderopvang (zonder VE) of stonden op een wachtlijst. Het bereik van het aantal kinderen met een VE indicatie is 65,2% (15 van 23). Dit is onder het gemiddeld landelijk bereik van de VE dat ligt tussen 80-908 %.

In totaal zijn er in Heiloo **3.342** leerlingen (tussen de 5-18 jaar). Er zijn **6** leerplichtigen niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling. Bij **149** leerlingen is sprake van verzuim. Dat kan worden opgesplitst in luxe (3%), wettelijk (32%) en overig verzuim (65%).

Luxe verzuim is bijvoorbeeld dagen voorafgaand aan vakanties, wettelijk verzuim is zonder geldige reden en overig verzuim: bijvoorbeeld als gevolg van achterliggende problematiek.

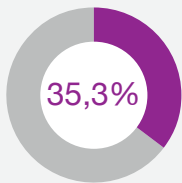
VEILIGE LEEFOMGEVING

Naast dat het belangrijk is dat jeugdigen een veilige thuissituatie en positief opvoedklimaat genieten, is het ook nodig dat de openbare ruimte fysiek en digitaal online veilig is voor jeugdigen door afwezigheid van overlast, pesten, (cyber)criminaliteit en geweld.

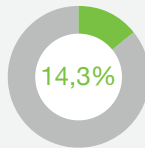
CIJFERS

Onderstaand de data voor het thema gesplitst in de thuis- en leefomgeving.

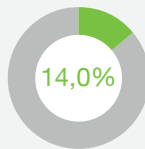
Thuis

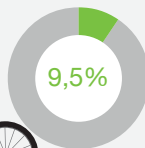
van de kinderen (0-11 jaar) heeft een ingrijpende gebeurtenis meegemaakt

conflicten of ruzies binnen het gezin.

psychosociale problemen van één van de ouders.

langdurige ziekte of handicap van een gezinslid.

6,2% van de jongvolwassenen heeft te maken (gehad) met lichamelijke en/of geestelijke mishandeling in thuissituatie. 3,2% heeft nu te maken met geestelijke en/of lichamelijke mishandeling (16-25 jaar).

Leefomgeving

Pestcijfers op school

	4 t/m 7 jaar	8 t/m 11 jaar	2 ^e en 4 ^e klassers
Op school	8,9%	18,4%	5,1%

Onder de 2e en 4e klassers wordt er niet alleen op school gepest maar ook online. 6,3% geeft aan dat zij regelmatig online worden gepest, dat is hoger dan het landelijk gemiddelde (3,6%).

6,3%

3,6%

Heiloo

Landelijk

GEZONDHEID EN LEEFSTIJL

Het thema gezondheid en leefstijl voor jeugdigen verwijst naar de fysieke, mentale en sociale factoren die invloed hebben op het welzijn van jongeren. Het gaat om gezonde voeding, voldoende beweging en het voorkomen van risicogedrag (zoals roken, alcohol, gokken of problematisch gamen).

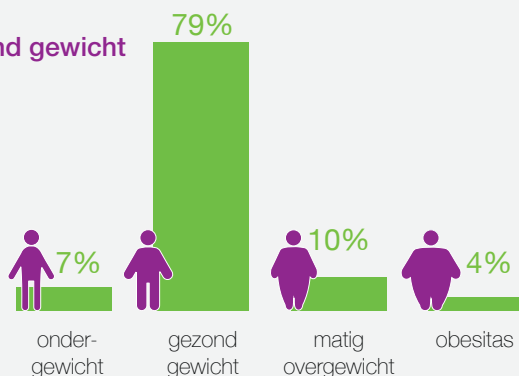
CIJFERS

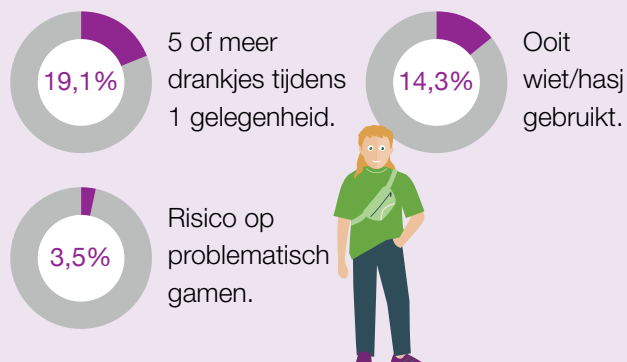
Bewegen

	4 t/m 11 jaar	2 ^e en 4 ^e klassers	16 t/m 25 jaar
Minstens 1 uur per dag	36,1%	19,8%	
Minstens een half uur per dag			24,5%

Gezond gewicht

Risicovol gedrag 2^e en 4^e klassers

Risicovol gedrag jongvolwassenen (16-25 jarigen)

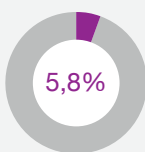
MENTALE GEZONDHEID

Mentale gezondheid van jongeren verwijst naar hun emotionele, psychologische en sociale welzijn. Het beïnvloedt hoe ze omgaan met stress, relaties en dagelijkse uitdagingen.

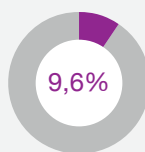
CIJFERS

Mentale gezondheid op leeftijd uitgesplitst:

Kinderen (0 t/m 11 jaar)

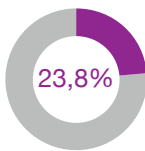

Gezin belast door psychosociale problemen van een kind.

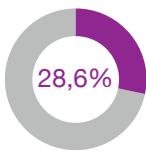

Is meestal niet weerbaar.
(is toegenomen t.o.v. de vorige meting)

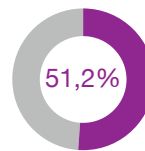
2^e en 4^e klassers

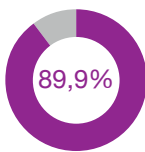
Ervaaft psychische klachten.

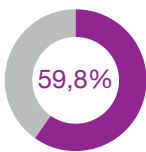
Eenzaam (soms tot altijd).

Ervaaft (zeer) vaak stress door een of meer factoren.

Is voldoende weerbaar.

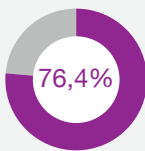
Herstelt na een moeilijke periode.

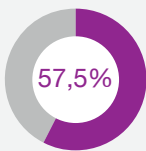
Heeft afgelopen jaar serieus gedacht over zelfdoding.

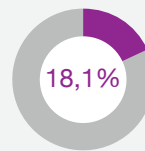
Jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar)

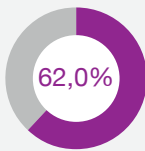
Had in de afgelopen maand angst- of depressiegevoelens.

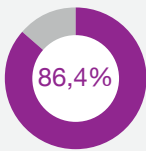
Ervaaft een goede mentale gezondheid.

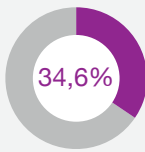
Is sterk eenzaam.

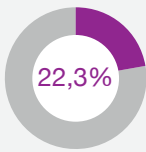
Herstelt na een moeilijke periode.

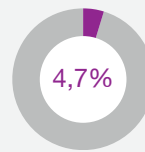
Is voldoende weerbaar.
(is toegenomen t.o.v. de vorige meting)

Voelt zich (heel) vaak (tot voortdurend) gestrest.

Heeft afgelopen jaar serieus gedacht over zelfdoding.

Dacht hier heel vaak aan.

■ BESTAANSZEKERHEID

ZELFREDZAAMHEID EN PARTICIPATIE

Zelfstandigheid en participatie omvat het uitgroeien van jongeren tot zelfstandige volwassenen, die meedoen in de samenleving. Dit is een fase waarin ze de overgang maken van jeugd naar volwassenheid en waar jongeren de verantwoordelijkheid krijgen rondom keuzes over financiën, werk/onderwijs en wonen.

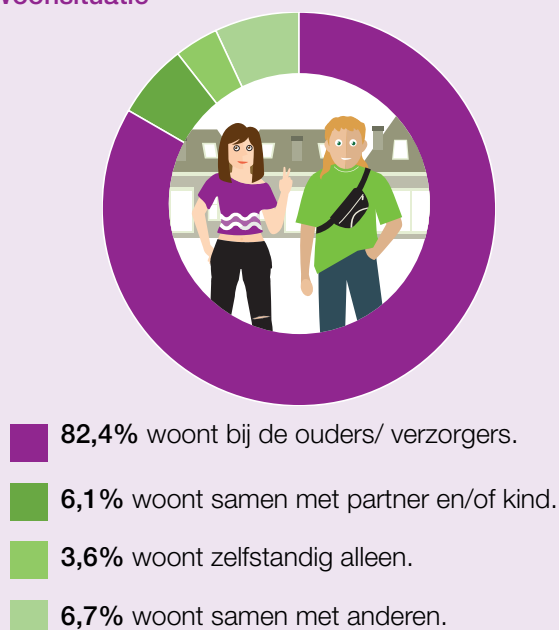
CIJFERS

Het gaat hier bij deze cijfers over jongvolwassenen (16-25 jaar).

Werk en geld

Woonsituatie

FINANCIËLE ZEKERHEID

Financiële zekerheid biedt volwassenen de gelegenheid om deel te nemen aan activiteiten, anderen te ontmoeten en een sociaal netwerk te kunnen opbouwen. Zonder financiële zekerheid kan men zich niet inzetten voor een ander en actief deelnemen aan de maatschappij. Minimahuishoudens hebben een inkomen tot 120% van het Wettelijk sociaal minimum.

CIJFERS

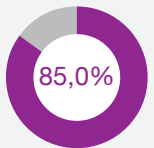
Uit onderzoek blijkt dat:

- Geldzorgen, schulden en armoede een negatieve invloed hebben op zowel fysieke als mentale gezondheid.
- Het risico op chronische ziekten en psychische aandoeningen - en daarmee de zorgvraag en kosten- toeneemt wanneer het inkomen lager is.
- Alleenstaande ouderen met een chronische ziekte en een laag inkomen en echtparen met kinderen de meeste moeite hebben met rondkomen.

Minima

Onvoldoende gebruik van de bestaande regelingen: van de 6 regelingen wordt gemiddeld slechts **2,5 regeling** gebruikt. Daarvoor is nu ook de campagne *Heiloo laat het niet liggen*.

Van de minimahuishoudens heeft langdurig (>3 jaar) een minimuminkomen.

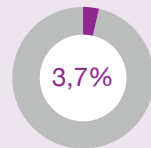
Minimaproblematiek

Gebruik Wmo voorziening **34%**

Gebruik Schuld-hulpverlening **6%**

Gebruik Jeugdhulp op huishoudniveau **39%**

Dashboard Zaffier 2023

Van alle huishoudens heeft een inkomen tot 120% Wsm (in beeld).

Onzichtbare armoede:

412 huishoudens zijn in beeld, nog eens 300 huishoudens maken geen gebruik van gemeentelijke ondersteuning maar vallen wel binnen de groep met een inkomen tot 120% Wsm. Het gaat hierbij voornamelijk om mensen die werken met een laag inkomen en ouderen met alleen AOW.

412
huishoudens
in beeld

300
huishoudens
wel recht,
geen gebruik

■ GEZOND EN VITAAL OUDER WORDEN

Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

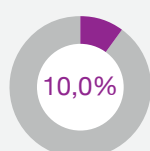
ONTWIKKELING EN ONTPLOOIING

De maatschappij, communicatiemiddelen en zorg veranderen. Digitalisering, technische ontwikkelingen en E-health oplossingen maken scholing en ontwikkeling noodzakelijk voor degenen die een achterstand hebben of dreigen te krijgen op het gebied van taalvaardigheden en digitale kennis.

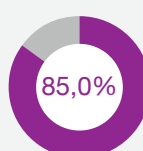
CIJFERS

Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

Laaggeletterdheid

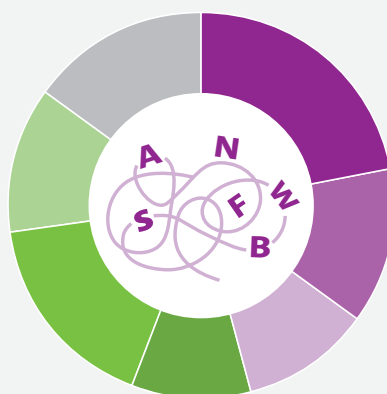
Van de inwoners van Heiloo is naar schatting laaggeletterd (t.o.v. 12% landelijk). Dat zijn **2.431 inwoners**.

Van de mensen in Heiloo die moeite hebben met lezen en schrijven, heeft Nederlands als moedertaal. Bijna de helft van hen is ouder dan 50 jaar.

- Laaggeletterden hebben moeite om informatie over ziekte en gezondheid te vinden, te begrijpen en toe te passen. Ze hebben daardoor meer kans op gezondheidsproblemen.
- Zij zijn o.a. minder zelfredzaam, minder sociaal actief en vaker ziek.
- De toenemende digitale communicatie, ook binnen de zorg, vraagt voor een grote groep ouderen en laaggeletterden de nodige aandacht.

Laaggeletterdheid in Heiloo naar achtergrond:

- 22% 50+, werkend & gezin
- 13% 50+, niet werkend & gezin
- 11% 50+, alleenstaand
- 10% 30-50 jaar, werkend
- 17% migrant 30+ met partner e/o kinderen (N2)
- 12% jongere <30 jaar, alleenstaand
- 15% overig

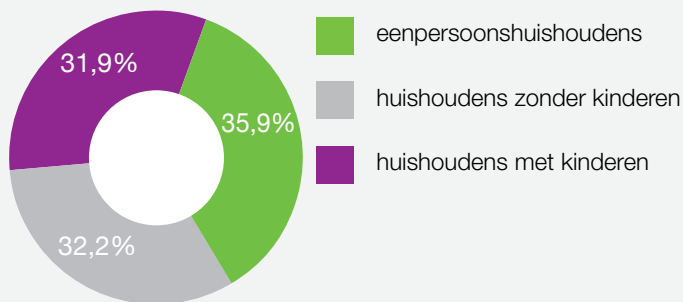
WONEN EN VEILIGE LEEFOMGEVING

Volwassenen willen en moeten zo lang mogelijk zelfstandig en veilig thuis blijven wonen. Voorwaarde is dat de woonruimte geschikt is – of kan worden gemaakt- of dat doorstroom mogelijk is. Zij moeten zich zelfstandig veilig kunnen verplaatsen binnen hun omgeving. Zowel de fysieke veiligheid in de openbare ruimte is hierbij belangrijk - zoals voldoende verlichting en toegankelijkheid voor rollator en rolstoel - als ook een omgeving zonder geweld, misbruik, verwaarlozing en criminaliteit.

CIJFERS

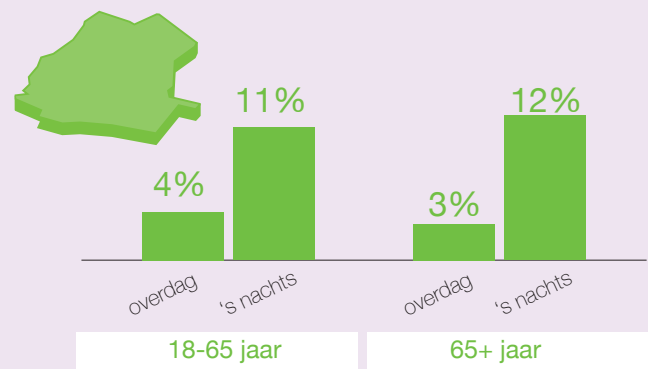
Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

Ouderen en wonen

- Heiloo telt ongeveer 11.000 huishoudens, waarvan de meeste (36%) eenpersoonshuishoudens. Landelijk is dit 19%. Door de vergrijzing zal het aantal eenpersoonshuishoudens dat bestaat uit alleenwonende ouderen verder toenemen in Heiloo.
- Naast geschikte woningen en/of woning-aanpassingen is ook de inrichting van de openbare ruimte belangrijk in het ondersteunen van het langer zelfstandig thuis blijven wonen.
- Door de vergrijzing is er een groeiend aantal inwoners dat minder mobiel wordt.
- Doordat meer ouderen langer zelfstandig thuis wonen en er een verschuiving plaatsvindt van intra- naar extramurale zorg wonen er meer kwetsbare inwoners in de wijken.

Voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt

- Cijfers rondom leefbaarheid (fysieke voorzieningen, sociale cohesie en leefbaarheid) liggen in Heiloo beter dan landelijk (Veiligheidsmonitor 2023).
- De overlast die wordt veroorzaakt door verwarde personen is groter dan landelijk (Veiligheidsmonitor 2023).

GEZONDHEID EN LEEFSTIJL

Om gezond en vitaal ouder te worden moeten volwassenen een leven lang actief kunnen blijven en hebben zij voldoende mogelijkheid te bewegen op een wijze die voor hen passend is. Gezond leven en gezonde voeding zijn belangrijk en iedereen heeft de mogelijkheid dit voor zichzelf te regelen.

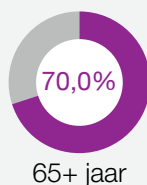
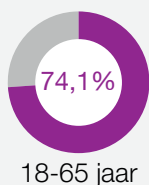
CIJFERS

Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

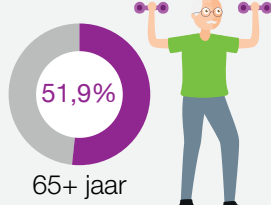
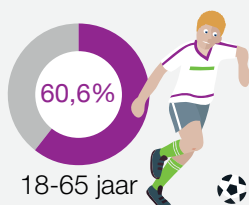
Gezondheid en bewegen

In Heiloo wordt veel gesport, voldoende bewogen en wonen minder inwoners met overgewicht dan gemiddeld in Nederland.

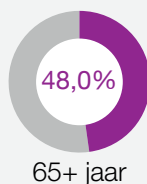
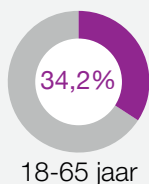
Ervaat de eigen gezondheid als (zeer) goed

Voldoet aan de beweegrichtlijn

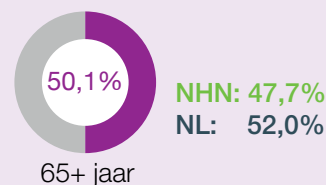
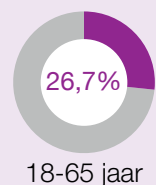
Matig tot ernstig overgewicht

Alcoholgebruik volwassenen en ouderen

Het alcoholgebruik onder volwassenen is hoog en minder inwoners voldoen aan de alcoholrichtlijn dan in Nederland en Noord-Holland Noord gemiddeld.

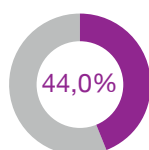
Voldoet aan de alcoholrichtlijn

Drinkt alcohol

Valrisico

Van de inwoners 65+ heeft een verhoogd valrisico (veiligheid.nl). Jaarlijks belanden ruim 100 inwoners ouder dan 65 jaar in het ziekenhuis na een valincident. Het risico op langdurige gezondheidsproblemen na valletsel is groot.

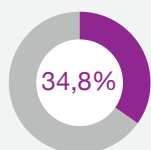

MENTALE GEZONDHEID

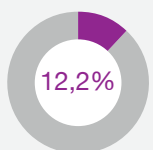
Mentale gezondheid heeft een directe invloed op fysieke gezondheid. Een zinvolle invulling van tijd (dagbesteding) en je verbonden voelen met anderen, bevordert de mentale gezondheid. Inwoners met de laagste inkomens (tot 120%) hebben vaker last van stress en andere mentale problemen, ervaren meer eenzaamheid en ze komen vaker bij de huisarts.

CIJFERS

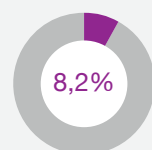
Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

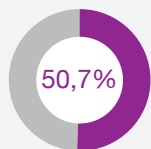
Voelt zich sociaal
eenzaam.

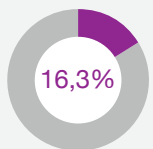
Is (zeer) ernstig
eenzaam.

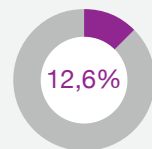
Hoog risico op
een angststoornis
of depressie.

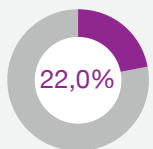
Heeft een (zeer)
hoge veerkracht.

Ervaat (heel)
veel stress.

Heeft wel
eens suïcidale
gedachten.

Heeft psychische
klachten.

- De mentale gezondheid van de inwoners van Heiloo is goed, al ervaart 1 op de 5 van de volwassenen (zeer) veel stress. De meeste inwoners zijn echter weerbaar en in staat om te gaan met stressvolle gebeurtenissen.
- In Heiloo geeft 1 op de 3 volwassenen aan zich eenzaam te voelen. Dat is meer dan gemiddeld in de regio.
- De mentale gezondheid van jongvolwassenen vraagt blijvend aandacht. Deze is verslechterd in de periode van 2017-2024. Cijfers hiervan zijn opgenomen bij de opgave Gezond en Kansrijk opgroeien
- In 2020 woonden er **405 mensen met dementie** in Heiloo. Daarvan woont 75% (nog) thuis. Het aantal ouderen met dementie zal in Heiloo verdubbelen de komende jaren. De prognose van het verwachte aantal mensen met dementie ligt in 2030 op 900 personen
- De mantelzorg voor een partner (of ouder) is zwaar, ondersteuning of hulp wordt vaak laat gezocht. **13,4%** van de inwoners van Heiloo van 18 jaar of ouder geeft mantelzorg.

ZELF- EN SAMENREDZAAMHEID

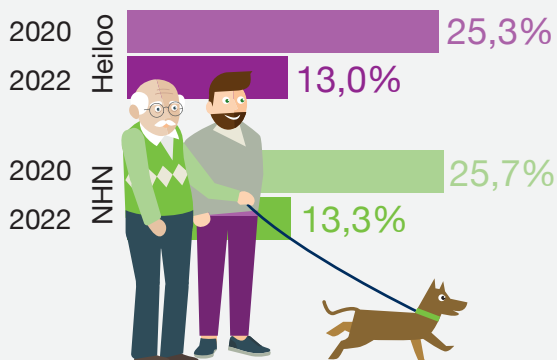
Om zo lang mogelijk thuis te kunnen blijven wonen is, bij het ouder worden, in toenemende mate zorg en ondersteuning vanuit eigen netwerk noodzakelijk. De sociale infrastructuur (inclusief sport en cultuur) biedt iedereen de mogelijkheid een sociaal netwerk op te bouwen.

Er zijn voldoende activiteiten, zowel formeel als informeel georganiseerd, beschikbaar en bereikbaar voor alle volwassenen en ouderen. De inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is hierbij belangrijk. Zij zijn gelijkwaardige samenwerkingspartners van de (lokale) overheid en welzijnsorganisaties en moeten worden ondersteund, geïnformeerd en gewaardeerd. Op een wijze die voor hen verlichting van druk én behoud van gezondheid - fysiek en mentaal - betekent.

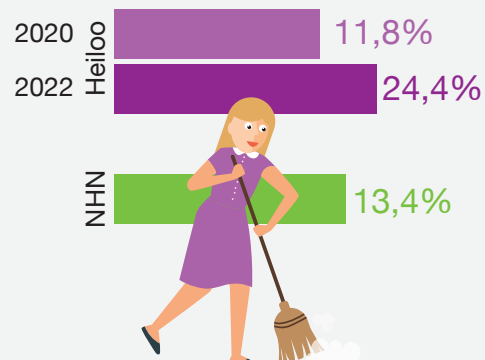
CIJFERS

Voor volwassenen is sinds 2022 nog geen nieuwe gezondheidsmonitor gepubliceerd. Hieronder volgen de thema's voor Vitaal en gezond ouder worden inclusief toelichting en bijbehorende cijfers.

Doet vrijwilligerswerk

Geeft mantelzorg

- In Heiloo is een uitgebreid en gevarieerd aanbod van activiteiten, zowel op het gebied van cultuur en muziek, als een groot aanbod van (sport)verenigingen.
- Er is sprake van meer dan gemiddelde sociale eenzaamheid onder volwassenen (GGD 2022). Dit kan samenhangen met het relatief grote aandeel ouderen (75 - 85+). Naarmate we ouder worden wordt onze mobiliteit minder en ons netwerk kleiner.
- Bijna een kwart van de volwassenen doet vrijwilligerswerk, maar de wijze waarop men dit in wil vullen verandert van structureel naar projectmatig. Deze trend én de mate van inclusie bij de groep vrijwilligers is een aandachtspunt.
- Het aantal mantelzorgers zal groeien de komende jaren, ook onder de ouderen (12,2% onder 65+).

Bijlage 1: analyse verschillen gebiedsplan 2025

Op onderdelen lopen we met u door het gebiedsplan 2025 om aan te kaarten waar zich mogelijk veranderingen hebben voorgedaan. De Bevolkingssamenstelling is nagenoeg gelijk gebleven. De vergrijzing zet door binnen Heiloo.

■ GEZOND EN KANSRIJK OPGROEIEN – KANSRIJKE START

1. De meeste ouders hebben de zwangerschap positief ervaren (75,4%). In Heiloo heeft geen van de moeders tijdens de zwangerschap gerookt. Dit is lager ten opzichte van 2021 (was toen 1,9%). Daarentegen is het aantal moeder dat aangeeft (af en toe) alcohol te hebben gedronken tijdens de zwangerschap gestegen van 0 naar 0,6%.
2. Een kind dat te vroeg geboren wordt of een te laag geboortegewicht heeft, heeft meer kans op gezondheidsproblemen. Cijfers:
 - 6,7% werd te vroeg geboren;
 - 6,8% heeft in een couveuse gelegen;
 - 12,4% had een laag geboortegewicht (tot 2500 gram)
3. Wanneer een baby minstens drie dagen per week, meer dan 3,5 per dag huilt en niet te troosten is wordt er over een huilbaby gesproken. Volgens 9,8% van de ouders is hun kind een huilbaby geweest.
4. Meer ouders geven aan dat ze Informatie hebben gemist tijdens zwangerschap (38,1%). Het vaakst wordt informatie gemist over het zorgen voor de baby, de kraamtijd en over het geven van borstvoeding.

Gezond en Kansrijk Opgroeien (0 t/m 11 jaar)

1. De meerderheid van de kinderen is gelukkig. 96,1% van de ouders beoordeelt de gezondheid van hun kind als (zeer) goed. Vergeleken met regio NHN zijn minder kinderen volledig gevaccineerd. 39,8% van de kinderen heeft een ziekte of aandoening. Opvallend is de bijna halvering van het percentage gaatjes in tanden naar 11,6%.
2. Een kwart heeft problemen op het gebied van emoties, gedrag of sociale contacten. Het percentage ouders dat hun kind niet weerbaar vindt is gestegen. Het regelmatig pesten op school is toegenomen.
3. Meer gezinnen hebben moeite met rondkomen, het in Heiloo om één op de tien gezinnen.
4. Demeestekinderenwonenbijbeideouders(89,6%)en2,8%groeitopineeneenoudergezin.Ditpercentageislagerdan inderegioNHN(6,7%).9,7%vandeouderservaartdeopvoedingals(heel)moeilijk.7,5%vandeoudersheeftbehoefte aan deskundige hulp/advies in verband met opvoeding. 64,5% krijgt hierbij sociale steun van familie en vrienden.
5. Het beeldschermgebruik onder 4- tot en met 11-jarigen neemt af; minder kinderen hebben een smartphone en het gebruik van sociale media is afgenomen.

Gezond en Kansrijk Opgroeien (12 t/m 15 jaar)

1. De inzichten in de mentale en fysieke gezondheid van jongeren (tot 16 jaar) in Heiloo blijft in de analyse onveranderd. Dit komt omdat hier geen nieuwe cijfers van zijn (de gezondheidsmonitors van de GGD worden niet jaarlijks uitgevoerd).

Gezond en Kansrijk Opgroeien (16 t/m 25 jaar)

1. Rondom de psychosociale problematiek (van jongvolwassenen ervaart 20% geen gevolgen (meer) van de coronaperiode. 30,1% ervaart nu nog positieve én negatieve gevolgen, 19,7% uitsluitend positieve gevolgen van de coronaperiode.

2. De mentale en fysieke gezondheid van jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar):

- a. De mentale gezondheid van jongvolwassenen blijft aandacht nodig hebben. Deze is verslechterd over de periode van 2017-2024. Slechts de 57,5% van de jongvolwassenen ervaart een goede mentale gezondheid. 18,1% voelt zich sterk eenzaam. Ruim 1 op de 5 jongvolwassenen had in het afgelopen jaar serieuze gedachten over zelfdoding. Een groot deel (34,6%) is vaak gestrest. De meerderheid (62%) herstelt na een moeilijke periode meestal weer snel.
- b. Vertrouwen in eigen toekomst is de afgelopen jaren gedaald. 49,4% heeft vertrouwen in de toekomst. Zij hebben de meeste zorgen over de woningmarkt (68%) en stijgende prijzen(60%).
- c. Eén op de 7 jongvolwassenen heeft overgewicht. Vrouwen hebben vaker overgewicht dan mannen en overgewicht neemt toe naarmate de leeftijd stijgt. Slechts een kwart van de jongvolwassenen beweegt voldoende volgens de beweegnorm voor volwassenen.
- d. Alcoholgebruik is licht gedaald en nu vergelijkbaar met Nederland. Bijna 1 op de 5 is een zware drinker. Jongvolwassenen gokken in Heiloo relatief veel online (bijna 22%), 2,6 gokt minstens 1 keer per week online. 4,8% heeft afgelopen jaar geldproblemen gehad door online gokken. Het roken daalt niet, vaperen is de afgelopen jaren toegenomen. Ten slotte heeft meer dan de helft ooit hasj of wiet gebruikt, een derde gebruikte wel eens harddrugs of partydrugs.

■ BESTAANSZEKERHEID

1. Voor de inkomens tot 120% is 3,7% (412) van de minimahuishoudens in beeld. Ongeveer 300 huishoudens zijn nog niet in beeld bij Zaffier. 191 huishoudens ontvangen een bijstandsuitkering. 85% van de minimahuishoudens heeft langdurig (3 jaar of langer) een minimum inkomen. Kinderen in een eenoudergezin groeien 6 keer vaker op in een minima gezin dan een gezin met twee ouders. Eenoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd (13%) in de minimapopulatie.
2. Minimaproblematiek: 34% maakt gebruik van WMO-voorzieningen, 6% zit in de schuldhulpverlening, 39% jeugdwet op huishoudniveau.
3. Bereik van de regelingen ligt lager dan het landelijke gemiddelde, behalve bij individuele inkomenstoeslag en collectieve zorgverzekering.
4. Het aantal Jongvolwassenen met schulden (excl. studieschuld en hypotheek) lijkt ten opzichte van het gebiedsplan 2025 afgenomen te zijn. 30,1 % van de jongvolwassenen heeft moeite met rondkomen.
5. Over de taalvaardigheid van inwoners van Heiloo zijn geen nieuwe cijfers bekend ten opzichte van het gebiedsplan 2024.

■ GEZOND EN VITAAL OUDER WORDEN

1. Voor volwassenen is er geen nieuwe gezondheidsmonitor uitgevoerd.
 - a. In de editie van 2022 werd geconstateerd dat het overmatig alcoholgebruik in Heiloo verder is toegenomen. Overgewicht is het hoogst in Heiloo-Oost (49%), daarna Ypestein en Heiloo-West (45%).
 - b. Onder inwoners was flinke toename aan eenzaamheid te zien. 12% van de inwoners in Heiloo voelt zich ernstig eenzaam. Het percentage eenzaamheid ligt het hoogst in Heiloo-West(46%), Stationsomgeving (46%) en Ypestein (45%).
 - c. 12,6% heeft weleens serieus gedacht aan zelfdoding in het afgelopen jaar. Voor 18-34 jarige inwoners is dit 34% (ten opzichte van 17,5% in heel Noord-Holland Noord. Dit wordt met name verklaard door de aanwezigheid van de GGZ-instelling in Heiloo.
 - d. Tussen 2020 en 2022 is het aantal inwoners van Heiloo wat vrijwilligerswerk doet iets toegenomen (met name onder 65-plussers). Het aantal inwoners wat in Heiloo vrijwilligerswerk uitvoert is met een kwart ongeveer

- gelijk aan het landelijke gemiddelde. Inwoners uit de wijken Blockhovemark (31%), Heiloo Zuid-West (29%) en Heiloo Noord-West (28%) doen het meeste vrijwilligerswerk.
- e. Het alcoholgebruik in Heiloo is met 86,5% nog steeds bovengemiddeld ten opzichte van het landelijke gemiddelde. 65-plussers drinken wel significant minder dan twee jaar geleden. Ongeveer 75% van de ouderen drinkt.
 - f. Qua beweging zijn geen significante verschillen te melden. In Heiloo wordt bovengemiddeld bewogen door volwassenen. De 3 wijken met de meeste die overgewicht hebben zijn: Heiloo-Oost, Ypesteijn en Heiloo-West.
2. In vergelijking met Noord-Holland-Noord vallen er in Heiloo relatief veel ouderen. 36% is het afgelopen jaar gevallen. In 2022 waren er 118 valongevallen 65-plus met ziekenhuisopname, dat is een toename van ruim 63% vergeleken met 2022.
3. Het aantal unieke WMO-cliënten is nagenoeg gelijk gebleven. Volgens het WMO voorspelmodel wordt er in 2027 een toename 9%. De top 3 wijken waar de meeste WMO-gebruikers wonen: Stationsomgeving, Heiloo-Midden en Heiloo-West. Het aantal vrijwilligers is tussen 2020 en 2022 iets toegenomen, met name onder 65-plussers. Inwoners uit de wijken Blockhovemark (31%), Heiloo Zuid-West (29%) en Heiloo Noord-West (28%) doen het meeste vrijwilligerswerk.
4. Er is geen nieuwe veiligheidsmonitor gepubliceerd. Ruim een op de drie Nederlanders voelt zich weleens onveilig in het algemeen. Ten opzichte van 2021 zie je in 2023 een beperkte toename van inwoners die zich wel eens onveilig voelen in de regio Alkmaar. Cijfers rondom leefbaarheid (fysieke voorzieningen, Verkennende analyse: gebiedsanalyse & focus verstevigen sociale basis Heiloo 2025 sociale cohesie en rapportcijfer leefbaarheid) liggen in Heiloo hoger dan landelijk. De cijfers over sociale overlast is voor verwarde personen hoger dan landelijk.